

Nota voor : vergadering algemeen bestuur

Datum : 21 maart 2024

Onderwerp : taken Oekraïne-opvang beleggen bij RCVS VNOG, college voorstel

Agendapunt : 9

Kenmerk : AB/2406

Portefeuillehouder: voorzitter

Bijlagen:

- Concept collegevoorstel Regionale coördinatie van de opvang van ontheemden uit Oekraïne.
 - Aanbiedingsbrief
 - op aanvraag beschikbaar : Notitie “Samenwerkingsverband regionale coördinatie eerste opvang ontheemden Oekraïne” waarin het juridisch kader nader is uitgewerkt en een aantal verduidelijkingsvragen worden beantwoord is.
-

Inleiding

Op dit moment vindt de opvang van ontheemden uit Oekraïne plaats op basis van noodwetgeving. De Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne (hierna: Tw Oek) gaat de huidige noodwetgeving vervangen. De beoogde datum van inwerkingtreding van de Tw Oek is vooralsnog 1 april 2024. Met de inwerkingtreding van deze wet verschuift de wettelijke taak om te zorgen voor opvang en verzorging van ontheemden uit Oekraïne van de burgemeester naar het college van burgemeester en wethouders. In het BAK 2024 (Bestuurlijk afspraken kader ontheemden uit Oekraïne 2024) is afgesproken dat regionale coördinatie op operationeel niveau en de informatievoorziening binnen de provinciegrenzen plaatsvindt in de gemeentelijke samenwerkingsverbanden. Het college dient daartoe formeel een besluit te nemen.

Op 2 november 2023 heeft uw AB reeds besloten in te stemmen met het advies “om het samenwerkingsverband ontheemden Oekraïne te organiseren op de schaal van het VNOG gebied en dat VNOG organisatie dit voor de 22 gemeenten faciliteert”.

Ter bekrachtiging van dit besluit van het AB is een formeel besluit van de colleges van elk van de 22 gemeenten nodig.

Advies-besluit

1. In te stemmen met doorgeleiden van bijgevoegd collegevoorstel (en bijbehorende brief) naar de 22 gemeenten.
2. Op voorhand in te stemmen met het (in het collegevoorstel verwoorde) verzoek van de 22 colleges om vanaf het moment van de inwerkingtreding van de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne de regionale coördinatie te (blijven) verzorgen zoals bedoeld in onderdeel III.3 en bijlage 1 van het Bestuurlijk afspraken kader ontheemden uit Oekraïne 2024 en de daarmee samenhangende Bekostigingsregeling eerste opvang ontheemden Oekraïne door Regionale openbare lichamen.

3. Het DB VNOG te mandateren om nader uit te werken op welke wijze
 - a. informatie, waaronder persoonsgegevens, kan worden uitgewisseld met inachtneming van de toepasselijke privacywetgeving;
 - b. de communicatie tussen de VNOG en de gemeente plaatsvindt;
 - c. het archief- en informatiebeheer wordt vormgegevenen hiervoor (voor zover noodzakelijk) een voorstel te doen aan de gemeenten.

Beoogd effect

In lijn met het BAK 2024 op een efficiënte wijze organiseren van de regionale coördinatie van de opvang ontheemden uit Oekraïne, door zorgvuldige juridische afhechting

Argumenten

1.1 Hiermee wordt de formalisering van het AB besluit van 2 november in gang gezet.

Op het moment van de inwerkingtreding van de Tijdelijke wet Oek verschuift de wettelijke taak om te zorgen voor opvang en verzorging van ontheemden uit Oekraïne van de burgemeester naar het college van burgemeester en wethouders. Het college moet hierover formeel een besluit nemen. Daarmee wordt het verzoek aan de VNOG geformaliseerd en ligt er een heldere opdracht.

2.1 De gemeenschappelijke regeling biedt de ruimte om deze taak te verrichten.

Op grond van artikel 4, tweede lid, van de GR VNOG 2010 kan de VNOG ook andere dan de wettelijke taken verrichten indien daarom wordt verzocht door de gemeente(n) en het algemeen bestuur daartoe besluit.

In de vergadering van 2 november 2023 heeft het algemeen bestuur van de VNOG al besloten de regionale coördinatie voor de 22 deelnemende gemeenten te willen (blijven) faciliteren.

2.2 Voor de concrete uitwerking van deze drie elementen is formele besluitvorming in het AB een zwaar middel, dat een snelle en praktische aanpak in de weg staat. .

Daarom wordt voorgesteld het maken van de uitvoeringsafspraken met de 22 gemeenten neer te leggen bij het DB en hiervoor het DB te mandateren. De inventarisatie die al eerder was gemaakt en was bijgevoegd bij het voorstel waarmee het AB VNOG op 2 november heeft ingestemd is hiervoor de basis.

Kanttekeningen

1.1 Over het daadwerkelijk van kracht worden van de Tijdelijke wet Oek bestaat nog geen zekerheid.

De beoogde ingangsdatum van de Tw Oek is vooralsnog 1 april 2024. De vraag is wel of deze datum ook daadwerkelijk wordt gehaald. De behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer is al een aantal malen uitgesteld en is nu voorzien in week 9. Daarna volgt nog de behandeling in de Eerste Kamer.

1.2 De ondertekening van het BAK 2024 heeft tot op heden nog niet plaatsgevonden.

Er lijkt echter wel bestuurlijke overeenstemming te zijn over het document.

2.1 Het gaat hier strikt genomen niet om een wettelijke taak van de VNOG.

Strikt genomen kan de vraag worden gesteld of de regionale coördinatie van de opvang van ontheemden uit Oekraïne nog wel kan worden gerekend tot de belangen die de VNOG op grond van artikel 3 van de GR VNOG 2010 behartigt. Met de vervanging van de huidige noodwetgeving door de Tw Oek kan immers gesteld worden dat geen sprake meer is een (acute) noodsituatie die vraagt om crisisbeheersing zoals bedoeld in de gemeenschappelijke regeling. Aan de andere kan ligt de taak wel dicht aan tegen de in de gemeenschappelijke regeling benoemde belangen. Zeker als daarbij in

aanmerking wordt genomen dat bij een plotselinge hoge toestroom van het aantal ontheemden naar Nederland de veiligheidsregio's (opnieuw) gevraagd kunnen worden de crisishulpverlening in te richten.

*2.2 Om met de inwerkingtreding van de Tw Oek ook formeel goed van start te kunnen gaan is het van belang dat **alle** colleges binnen het werkgebied van de VNOG (tijdig) besluiten om de regionale coördinatie van de opvang ontheemden uit Oekraïne door de VNOG te laten verzorgen.*

In het BAK 2024 is afgesproken dat de regionale coördinatie onder de Tw Oek plaatsvindt in een gebied dat minimaal territoriaal congruent is met het gebied van de veiligheidsregio. De Bekostigingsregeling sluit daar ook op aan. De colleges worden daarom in de aanbestedingsbrief gevraagd op korte termijn te reageren.

Uitvoering/ communicatie/ inwerkingtreding

Uitvoering

Na besluitvorming in het AB wordt het concept collegevoorstel doorgeleid naar alle gemeenten. Daarbij wordt de colleges verzocht zo spoedig mogelijk een besluit te nemen, zodat alles gereed is voordat de betreffende wet- en regelgeving daadwerkelijk van kracht wordt.

Communicatie

Gemeenten informeren hun eigen raad.

Inwerkingtreding

Formele inwerkingtreding vindt plaats na besluitvorming in alle 22 gemeenten en inwerkingtreding van de tijdelijke wet Oek. De huidige werkwijze wordt voortgezet, waarbij binnen de VNOG een RCSV functioneert dat in afstemming met de gemeenten zorgt draagt voor informatie, coördinatie en spreiding

Rapportage/ evaluatie

Over een periodieke evaluatie worden nog nadere afspraken uitgewerkt.

Personele consequenties

Geen: het personeel van het RCVS wordt extern ingehuurd, deze situatie wordt gecontinueerd.

Financiële consequenties

Het nieuwe financieringskader 2024 van het Rijk is bekend (Bekostigingsregeling eerste opvang ontheemden Oekraïne door Regionale openbare lichamen). Op basis van deze regeling zijn er geen financiële consequenties. De ervaring van VNOG is wel dat bij deze bekostigingsregelingen de administratieve lastendruk fors is.

De regeling gaat er vanuit dat het samenwerkingsverband de aanvraag voor de specifieke uitkering namens de deelnemende gemeenten doet. Omdat de Bekostigingsregeling al vanaf 1 januari 2024 geldt, zijn de deelnemende gemeenten eerder dit jaar al gevraagd de VNOG te machtigen om namens hen de specifieke uitkering op grond van de Bekostigingsregeling aan te vragen en bijbehorende handelingen te verrichten.

Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland;

Bijeen in de vergadering d.d. 21 maart 2024;

Gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur d.d. 7 maart 2024

Besluit:

1. In te stemmen met doorgeleiden van bijgevoegd collegevoorstel (en bijbehorende brief) naar de 22 gemeenten.
2. Op voorhand in te stemmen met het (in het collegevoorstel verwoorde) verzoek van de 22 colleges om vanaf het moment van de inwerkingtreding van de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne de regionale coördinatie te (blijven) verzorgen zoals bedoeld in onderdeel III.3 en bijlage 1 van het Bestuurlijk afspraken kader ontheemden uit Oekraïne 2024 en de daarmee samenhangende Bekostigingsregeling eerste opvang ontheemden Oekraïne door Regionale openbare lichamen.
3. Het DB VNOG te mandateren om nader uit te werken op welke wijze
 - a. informatie, waaronder persoonsgegevens, kan worden uitgewisseld met inachtneming van de toepasselijke privacywetgeving;
 - b. de communicatie tussen de VNOG en de gemeente plaatsvindt;
 - c. het archief- en informatiebeheer wordt vormgegevenen hiervoor (voor zover noodzakelijk) een voorstel te doen aan de gemeenten.

De plv. secretaris

De voorzitter

C. Kats

A.J.M. Heerts

Twello, 21 maart 2024

In dit document wordt uitgegaan van de op dit moment geldende tekst van de **Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland 2010** en dat de besluitvorming in de gemeenten kan worden afgerond voordat de **Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland 2024** in werking treedt.

Dit document gaat uit van de stand van zaken op 8 februari 2024.

Collegevoorstel

Onderwerp

Regionale coördinatie van de opvang van ontheemden uit Oekraïne.

Besluit

1. De Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland te verzoeken vanaf het moment van de inwerkingtreding van de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne de regionale coördinatie te (blijven) verzorgen zoals bedoeld in onderdeel III.3 en bijlage 1 van het Bestuurlijk afspraken kader ontheemden uit Oekraïne 2024 en de daarmee samenhangende Bekostigingsregeling eerste opvang ontheemden Oekraïne door Regionale openbare lichamen.
2. In vervolg op beslispoint 1 in overleg te treden met de VNOG om in ieder geval uit te werken op welke wijze:
 - a. informatie, waaronder persoonsgegevens, kan worden uitgewisseld met inachtneming van de toepasselijke privacywetgeving;
 - b. de communicatie tussen de VNOG en de gemeente plaatsvindt;
 - c. het archief- en informatiebeheer wordt vormgegeven.
3. De gemeenteraad te informeren over dit besluit.

Samenvatting

Op dit moment heeft de burgemeester op basis van staatsnoodrecht een wettelijk taak om te zorgen voor de opvang en verzorging van ontheemden uit Oekraïne. De Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (hierna: VNOG) heeft daarbij een coördinerende rol. De Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne (hierna: Tw Oek) gaat het de huidige noodwetgeving vervangen. De beoogde datum van inwerkingtreding van de Tw Oek is vooralsnog 1 april 2024. Met de inwerkingtreding van deze wet verschuift de verantwoordelijkheid voor de opvangtaak van de burgemeester naar het college van burgemeester en wethouders. In het Bestuurlijk afspraken kader ontheemden uit Oekraïne 2024 (hierna: BAK 2024) is afgesproken dat regionale coördinatie op operationeel niveau en de informatievoorziening binnen de provinciegrenzen plaatsvindt in gemeentelijke samenwerkingsverbanden. Het college moet hierover formeel een besluit nemen. Voorgesteld wordt de VNOG te verzoeken de regionale coördinatie van de opvang van ontheemden uit Oekraïne te blijven verzorgen.

Inleiding

Aanleiding

Op dit moment vindt de opvang van ontheemden uit Oekraïne plaats op basis van noodwetgeving. De Tw Oek gaat de huidige noodwetgeving vervangen. Met de inwerkingtreding van deze wet verschuift de wettelijke taak om te zorgen voor opvang en verzorging van ontheemden uit Oekraïne van de burgemeester naar het college van burgemeester en wethouders. In het BAK 2024 is afgesproken dat regionale coördinatie op operationeel niveau en de informatievoorziening binnen de provinciegrenzen plaatsvindt in de gemeentelijke samenwerkingsverbanden. Het college dient daartoe formeel een besluit te nemen.

Bestuurlijk belang

Efficiënt organiseren van de regionale coördinatie van de opvang van ontheemden uit Oekraïne.

Centrale vraag

Kunt u instemmen met een verzoek aan de VNOG om de regionale coördinatie van de opvang ontheemden uit Oekraïne te (blijven) verzorgen.

Kader

- Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne;
- Bestuurlijk afspraken kader ontheemden uit Oekraïne 2024;
- Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland 2010 (hierna: GR VNOG 2010);
- Artikel 17, vijfde lid, van de Financiële-verhoudingswet;
- Bekostigingsbesluit eerste opvang ontheemden Oekraïne door Regionale openbare lichamen.

Beoogd (maatschappelijk) resultaat

In lijn met het BAK 2024 op een efficiënte wijze organiseren van de regionale coördinatie van de opvang ontheemden uit Oekraïne.

Argumentatie

Op dit moment heeft de burgemeester op grond van de artikelen 2c en 4 van de Wet verplaatsing bevolking (hierna: Wvb) een wettelijke taak om zorg te dragen voor ontheemden uit Oekraïne, in plaats van de Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA). De toepassing van de genoemde artikelen is tijdelijk omdat het noodwetgeving betreft.

Bij de realisatie van de (crisis)noodopvang bleek de coördinatie en samenwerking in de regio belangrijk. Onder de noodwetgeving werd de regionale coördinatie verzorgd door de veiligheidsregio's. Dit sluit ook aan bij de rol die die veiligheidsregio's hebben op het gebied van crisisbeheersing.

De Tw Oek gaat de huidige noodwetgeving vervangen. De beoogde datum van inwerkingtreding van de Tw Oek is voornamelijk 1 april 2024. Met de Tw Oek worden gemeenten langer belast met de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Het introduceert geen aanvullende of andere taken of bevoegdheden ten opzichte van het huidige, tijdelijke noodwettelijke kader. Wel wordt de verantwoordelijkheid van deze opvangtaak overgedragen van de burgemeester aan het college van burgemeester en wethouders.

In het BAK 2024 zijn tussen het kabinet, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het Veiligheidsberaad afspraken gemaakt over onder meer de regionale coördinatie onder de Tw Oek. Afgesproken is dat gemeentelijke samenwerkingsverbanden zorg dragen voor in ieder geval:

- regionale vluchtelingenspreiding over de locaties binnen het samenwerkingsverband;
- bemiddeling bij overplaatsingen en vervoer tussen locaties;
- bereikbaarheid van een crisis informatie centrum (CIC)¹ dat overzicht behoudt van het aantal en de aard van de beschikbare plekken binnen de regio.

Vooruitlopend op de Tw Oek is met ingang van 1 januari 2024 het Bekostigingsbesluit eerste opvang ontheemden Oekraïne door veiligheidsregio's (hierna: Bekostigingsbesluit) vervangen door de Bekostigingsregeling eerste opvang ontheemden Oekraïne door Regionale openbare lichamen (hierna: Bekostigingsregeling). Laatstgenoemde regeling voorziet in een specifieke uitkering aan een gemeentelijk samenwerkingsverband voor de daadwerkelijk gemaakte kosten die aanvullend worden gemaakt ten behoeve van de coördinatie en eerste opvang van ontheemden uit Oekraïne voor de periode vanaf 1 januari 2024 t/m 31 december 2024.

Het BAK 2024 en de Bekostigingsregeling laten ruimte voor een invulling van een (op te zetten of te behouden) gemeentelijk samenwerkingsverband op een manier die werkbaar is en past binnen lokale structuren. In het BAK 2024 is wel afgesproken dat de gemeentelijke samenwerkingsverbanden maximaal alle gemeenten in een provincie beslaan, maar minimaal territoriaal congruent zijn met de veiligheidsregio. Over de manieren waarop invulling kan worden gegeven aan de samenwerkingsverbanden staat in de toelichting bij de Bekostigingsregeling: *“Het kan bijvoorbeeld gaan om een centrumgemeente die deze rol vervult, in sommige regio's zal de veiligheidsregio deze taak blijven vervullen, en ook is denkbaar dat een provincie bereid wordt gevonden deze taak te vervullen.”*

Ter voorbereiding op de uitwerking van het BAK 2024 en de daarmee samenhangende Bekostigingsregeling is eind 2023 via de Provinciale Regietafel (PRT) Gelderland verkend of de regionale coördinatie door een gemeente op provinciaal niveau mogelijk is. Dit heeft geen resultaat opgeleverd. Tijdens de PRT van 6 november 2023 is daarom besloten de regionale coördinatie te (blijven) organiseren op de schaal van de veiligheidsregio.

Het onder de Tw Oek beleggen van de regionale coördinatie bij een geheel nieuw op te richten openbaar lichaam lijkt mede vanwege de voorbereidingstijd geen realistische optie. De Bekostigingsregeling gaat namelijk uit van een openbaar lichaam als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen. Deze wet voorziet in een procedure waarbij de raden van de deelnemende gemeenten om een zienswijze (doorlooptijd 8 weken) en toestemming (doorlooptijd 13 tot 26 weken) wordt gevraagd, voordat de colleges van burgemeester en wethouders een gemeenschappelijke regeling kunnen treffen. Dit betekent dat naar verwachting pas na de zomer 2024 definitieve besluitvorming over een nieuw op te richten openbaar lichaam kan plaatsvinden, terwijl de beoogde ingangsdatum van de Tw Oek 1 april 2024 is en de Bekostigingsregeling vooralsnog ziet op kalenderjaar 2024. Verder benoemt het BAK 2024 nadrukkelijk dat bij een forse stijging van de instroom van ontheemden in korte tijd de inzet van de veiligheidsregio's toch opnieuw aan de orde kan zijn. In dat geval is dan wel de vraag hoe efficiënt het naast elkaar bestaan van twee coördinatiestructuren (nieuwe gemeenschappelijke regio én veiligheidsregio) is.

Zoals gezegd, wordt in de toelichting bij de Bekostigingsregeling ook als optie benoemd dat de regionale coördinatie kan (blijven) plaatsvinden door de veiligheidsregio. Op dit moment verzorgt de VNOG onder de noodwetgeving al de regionale coördinatie voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Met de inwerkingtreding van de Tw Oek is niet langer sprake van een (acute) noodsituatie, waardoor de regionale coördinatie minder goed past binnen de wettelijke taken van de veiligheidsregio. Op grond van artikel 4, tweede lid, van de GR VNOG 2010 kan de VNOG ook andere dan de wettelijke taken verrichten indien daarom wordt verzocht door de gemeente(n) en het

¹ Binnen het samenwerkingsverband van de VNOG is dit belegd bij de Regionale Coördinatie en Vluchtelingen Spreiding (RCVS)

algemeen bestuur daartoe besluit. In de vergadering van 2 november 2023 heeft het algemeen bestuur van de VNOG al besloten de regionale coördinatie voor de 22 deelnemende gemeenten te willen (blijven) faciliteren.

Alles bij elkaar wordt voorgesteld de VNOG te verzoeken de regionale coördinatie van de opvang van ontheemden uit Oekraïne onder de Tw Oek te blijven verzorgen.

Daarbij dient onder meer de uitwisseling van informatie, waaronder persoonsgegevens, de wijze van communicatie en het archief- en informatiebeheer nog nader geregeld te worden. Voorgesteld wordt in overleg te treden met de VNOG om uit te werken op welke wijze dit kan plaatsvinden.

Risico's / kanttekeningen

- Strikt genomen kan de vraag worden gesteld of de regionale coördinatie van de opvang van ontheemden uit Oekraïne nog wel kan worden gerekend tot de belangen die de VNOG op grond van artikel 3 van de GR VNOG 2010 behartigt. Met de vervanging van de huidige noodwetgeving door de Tw Oek kan immers gesteld worden dat geen sprake meer is een (acute) noodsituatie die vraagt om crisisbeheersing zoals bedoeld in de gemeenschappelijke regeling. Aan de andere kan ligt de taak wel dicht aan tegen de in de gemeenschappelijke regeling benoemde belangen. Zeker als daarbij in aanmerking wordt genomen dat bij een plotselinge hoge toestroom van het aantal ontheemden naar Nederland de veiligheidsregio's (opnieuw) gevraagd zullen worden de crisisnoodopvang in te richten. Vanwege de discussie die gevoerd zou kunnen worden over de vraag of de regionale coördinatie kan worden gerekend tot de belangen die de VNOG op grond van de GR VNOG 2010 behartigt, wordt voorgesteld de gemeenteraad over dit besluit te informeren.
- In het BAK 2024 is afgesproken dat de regionale coördinatie onder de Tw Oek plaatsvindt in een gebied dat minimaal territoriaal congruent is met het gebied van de veiligheidsregio. De Bekostigingsregeling sluit daar ook op aan. Met het voorgestelde besluit geeft uw college invulling aan de afspraken die in het BAK 2024 zijn gemaakt. Om met de inwerkingtreding van de Tw Oek ook formeel goed van start te kunnen gaan is het van belang dat *alle* colleges binnen het werkgebied van de VNOG (tijdig) besluiten om de regionale coördinatie van de opvang ontheemden uit Oekraïne door de VNOG te laten verzorgen.
- Kosten voor de regionale coördinatie die onverhoopt niet worden gedekt door de specifieke uitkering op grond van de Bekostigingsregeling komen alsnog voor rekening van de deelnemende gemeenten. Dit geldt echter ook indien de regionale coördinatie niet bij de veiligheidsregio, maar elders wordt belegd.
- De beoogde ingangsdatum van de Tw Oek is vooralsnog 1 april 2024. De vraag is wel of deze datum ook daadwerkelijk wordt gehaald. De behandeling van het wetvoorstel in de Tweede Kamer is een aantal keren uitgesteld en op 8 februari 2024 was de behandeling voorzien in week 9. Daarna volgt nog de behandeling in de Eerste Kamer.
- Er lijkt wel bestuurlijke overeenstemming te zijn over het BAK 2024. De ondertekening van het document heeft tot op heden echter nog niet plaatsgevonden.

Financiële paragraaf

Compensatie voor de gemaakte kosten ten behoeve van de operationele coördinatie en eerste opvang van ontheemden uit Oekraïne vindt plaats op grond van de Bekostigingsregeling eerste opvang ontheemden Oekraïne door Regionale openbare lichamen. De regeling gaat er vanuit dat het samenwerkingsverband de aanvraag voor de specifieke uitkering namens de deelnemende

gemeenten doet. Omdat de Bekostigingsregeling al vanaf 1 januari 2024 geldt, zijn de deelnemende gemeenten eerder dit jaar al gevraagd de VNOG te machtigen om namens hen de specifieke uitkering op grond van de Bekostigingsregeling aan te vragen en bijbehorende handelingen te verrichten.

Communicatie van het besluit

Na besluitvorming, wordt de VNOG en de gemeenteraad over het besluit geïnformeerd.

Realisatie van het besluit

Na besluitvorming wordt de VNOG en de gemeenteraad over het besluit geïnformeerd. Indien daartoe wordt besloten kan de VNOG na de inwerkingtreding van de Tw Oek de regionale coördinatie van de opvang van ontheemden uit Oekraïne onder de verantwoordelijkheid van de colleges van burgemeester en wethouders voortzetten.

Bijlage 1: Informatietekst voor Raad (optioneel)

Op dit moment heeft de burgemeester op basis van staatsnoodrecht een wettelijk taak om te zorgen voor de opvang en verzorging van ontheemden uit Oekraïne. De Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (hierna: VNOG) heeft daarbij een coördinerende rol. De Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne (hierna: Tw Oek) gaat het de huidige noodwetgeving vervangen. De beoogde datum van inwerkingtreding van de Tw Oek is vooralsnog 1 april 2024. Met de inwerkingtreding van deze wet verschuift de verantwoordelijkheid voor de opvangtaak van de burgemeester naar het college van burgemeester en wethouders.

In het Bestuurlijk afspraken kader ontheemden uit Oekraïne 2024 (hierna: BAK 2024) is landelijk afgesproken dat regionale coördinatie op operationeel niveau en de informatievoorziening binnen de provinciegrenzen plaatsvindt in gemeentelijke samenwerkingsverbanden. Het college heeft besloten om de VNOG te verzoeken de regionale coördinatie van de opvang van ontheemden uit Oekraïne te blijven verzorgen. VNOG kan deze taak blijven uitvoeren als alle 22 colleges dit verzoek doen. In het Algemeen Bestuur VNOG van november 2023 is dit voornemen door alle burgemeesters reeds uitgesproken. Op het moment dat VNOG deze taak voor onze gemeente uitvoert, worden de kosten die VNOG hiervoor maakt door het Rijk gecompenseerd.

Bijlage 2: tekst artikelen

[Wet verplaatsing bevolking](#)

Artikel 2c

[Red: In werking gesteld door Stb. 2022/133.]

[Red: Inwerkingstelling duurt voort door Stb. 2023/127.]

Deze wet is tevens van toepassing op volksverplaatsingen op grote schaal, welke niet het gevolg zijn van een last tot verplaatsing.

Artikel 4

[Red: In werking gesteld door Stb. 2022/133.]

[Red: Inwerkingstelling duurt voort door Stb. 2023/127.]

1. De burgemeester is, voorzover uit deze wet niet het tegendeel blijkt, in zijn gemeente belast met de uitvoering van een krachtens artikel 2a of artikel 2b gelaste verplaatsing van bevolking.
2. Indien het de ontruiming en de afvoer betreft kunnen Onze Ministers en indien het de huisvesting en verzorging betreft kan Onze Minister van Binnenlandse Zaken aanwijzingen geven of doen geven aan de burgemeester met betrekking tot diens in het vorige lid omschreven taak of daarover bij ministeriële regeling regels stellen.

Bestuurlijk afspraken kader ontheemden uit Oekraïne 2024 (BAK 2024)

III. Afspraken

3. Operationele uitvoering bestuurlijke afspraken
 - a. Voor de continuering van samenwerking en operationele coördinatie van de opvang worden samenwerkingsverbanden tussen gemeenten opgezet (of behouden) onder de verantwoordelijkheid van de colleges van B&W, die worden ingevuld op een manier die werkbaar is en past binnen lokale structuren. Deze samenwerkingsverbanden beslaan maximaal alle gemeenten in een provincie, maar zijn minimaal territoriaal congruent met de veiligheidsregio. Landelijk gaat het om maximaal 25 samenwerkingsverbanden.
 - b. Het samenwerkingsverband draagt in ieder geval zorg voor:
 - regionale vluchtelingenspreiding over de locaties binnen het samenwerkingsverband;
 - bemiddeling bij overplaatsingen en vervoer tussen locaties;
 - bereikbaarheid van een crisis informatie centrum (CIC) dat overzicht behoudt van het aantal beschikbare plekken binnen de regio;
 - het CIC behoudt overzicht over aard van de beschikbare plekken (geschikt voor huisdieren, zorgbehoevenden enz.).
 - c. Elk samenwerkingsverband heeft één aanspreekpunt voor het KCIO. Teneinde de operationele uitvoering van de bestuurlijke afspraken op basis van deugdelijke informatie te laten geschieden komen partijen overeen uiterlijk 31 december 2023 een informatie- en dataprotocol op te stellen.
 - d. De Veiligheidsregio's dragen het opdrachtgeverschap van het landelijk Knooppunt Coördinatie & Informatie Oekraïne KCIO per 31 december 2023 over aan een of meer vertegenwoordigers van een regionaal samenwerkingsverband.
 - e. Het KCIO draagt zorg voor bovenregionale spreiding en coördinatie van de ontheemden, en voor de informatievoorziening aan de samenwerkingsverbanden over het aantal te realiseren en gerealiseerde opvangplekken in Nederland.

4. Overgang coördinerende taken van veiligheidsregio naar samenwerkingsverband
 - a. Gemeenten geven uiterlijk 1 november 2023 aan het ministerie van JenV door hoe het voorgenomen samenwerkingsverband eruit ziet en op welke datum wordt verwacht dat de veiligheidsregio de taken feitelijk aan het samenwerkingsverband overdraagt.
 - b. (...)

Bijlage 1 – overzicht taken Regionaal Coördinator Vluchtelingen Spreiding

Voor het bovenregionaal verplaatsen van Oekraïense ontheemden naar een G.O.O.-locatie dient het Regionale Coördinatie en Vluchtelingen Spreiding (RCVS) van een samenwerkingsverband een aantal taken uit te voeren.

- A. De RCVS-en zijn verantwoordelijk voor het invoeren én actueel houden van:
 1. Adresgegevens van G.O.O. opvanglocatie
 2. Het aangeven of een locatie geschikt is voor:
 - a. Zuigelingen
 - b. Huisdieren
 - c. Rolstoeltoegankelijkheid
 3. Het aantal gerealiseerde bedden per locatie
 4. De beschikbare capaciteit per locatie
 5. Het snijverlies van de locatie
- B. Het RCVS verantwoordelijk voor het dagelijks doorzenden van de (aangepaste) data aan het KCIO. Dit ten behoeve van het landelijke dashboard.
- C. Elke bovenregionale verplaatsing (als in de eigen regio geen plek voorhanden is) dient door het RCVS geautomatiseerd aangevraagd te worden bij het KCIO middels gebruikmaking van de VMR-tool.
- D. Het RCVS is dagelijks telefonisch bereikbaar van 08.00 uur tot 17.00 uur. In de periode tussen 17.00 uur – 08.00 uur is (in LCMS) vastgelegd op welke wijze het KCIO in geval van 'nood' toch de RCVS kan bereiken. Het RCVS dient in geval van aanpassingen van contact/bereikbaarheidsgegevens van de RCVS dit zelf te verwerken in het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS).
- E. Het RCVS is wekelijks vertegenwoordigd in de zogenaamde digitale RCVS/IM-call welke door het KCIO wordt verzorgd. (wekelijks op dinsdag om 12.00 uur)
- F. Casussen welke betrekking hebben op overlast, zorg etc. dienen door de RCVS in de SIGNAL-groep geplaatst te worden zodat andere regio's eventueel ondersteuning kunnen bieden.

[Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland 2010](#)

Artikel 3 Belang

De veiligheidsregio behartigt de belangen van de gemeenten op het terrein van de brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening, zoals neergelegd in de Wet veiligheidsregio's en draagt bij de behartiging van deze belangen zorg voor afstemming met de taken van de gemeenten in het kader van de Bevolkingszorg, bedoeld in artikel 18 van de Wet veiligheidsregio's.

Artikel 4 Taken

1. De veiligheidsregio draagt zorg voor de wettelijke taken, zoals genoemd in artikel 10 van de Wet veiligheidsregio's.

2. De veiligheidsregio kan andere taken dan bedoeld in het eerste lid, uitoefenen voor of diensten verlenen aan één of meer gemeenten, indien deze daarom verzoeken en het algemeen bestuur daartoe besluit.

[Besluit veiligheidsregio's](#)

Artikel 8.3

1. Onze Minister kan aan een veiligheidsregio een incidentele bijdrage verstrekken.
2. Een incidentele bijdrage kan onder voorwaarden worden verleend.

[Financiële-verhoudingswet](#)

Artikel 17

1. Specifieke uitkeringen worden geregeld bij of krachtens de wet.
2. Het eerste lid is niet van toepassing in de gevallen, bedoeld in artikel 4:23, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht, met dien verstande dat in de gevallen, bedoeld in artikel 4:23, derde lid, onderdeel a, van de Algemene wet bestuursrecht de specifieke uitkering wordt geregeld bij ministeriële regeling.
3. Tijdelijke specifieke uitkeringen kunnen worden geregeld bij algemene maatregel van bestuur. Krachtens de maatregel kan de verdeling van de uitkering nader worden bepaald.
4. Een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in het derde lid vervalt vier jaren nadat hij in werking is getreden, tenzij voor dat tijdstip een voorstel van wet bij de Staten-Generaal is ingediend waarin de specifieke uitkering wordt geregeld.
5. Eenmalige specifieke uitkeringen kunnen worden geregeld bij ministeriële regeling.

[Bekostigingsregeling eerste opvang ontheemden Oekraïne door Regionale openbare lichamen](#)

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. eerste opvang: een voorziening waar ontheemden uit Oekraïne zich melden om van daaruit te worden geplaatst in een gemeentelijke opvangvoorziening als bedoeld in artikel 1, onder b, van de Regeling opvang ontheemden Oekraïne;
- (...)
- e. regionaal openbaar lichaam: een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen, die namens de deelnemende gemeenten de taken ten behoeve van de coördinatie van de eerste opvang van ontheemden uit Oekraïne uitvoert;
- (...)

Artikel 2. Verstrekken van een specifieke uitkering

1. De Minister kan een specifieke uitkering verstrekken aan een regionaal openbaar lichaam, een provincie of een gemeente, die namens meerdere gemeenten, die tot het territoriale gebied van één of meerdere veiligheidsregio's binnen één provincie behoren, de operationele coördinatie en eerste opvang van ontheemden uit Oekraïne uitvoert.
2. De Minister verstrekt de specifieke uitkering ter bekostiging van de werkelijk gemaakte kosten, bedoeld in artikel 5, ten behoeve van coördinatie en eerste opvang ontheemden uit Oekraïne.
3. De specifieke uitkering wordt verstrekt voor de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024.
4. De specifieke uitkering wordt op aanvraag verstrekt.
5. Het regionaal openbaar lichaam, de provincie of de gemeente, bedoeld in het eerste lid, verstrekt op verzoek van de Minister een onderbouwing van de wijze waarop zij invulling geeft aan een continue en voldoende betrouwbare uitvoering van de taak bedoeld in het tweede lid.

Artikel 5. Voor vergoeding in aanmerking komende kosten

1. De specifieke uitkering wordt alleen verstrekt ter bekostiging van de in een periode als bedoeld in artikel 2, tweede lid, gemaakte kosten, inclusief btw door:
 - a. het regionaal openbaar lichaam, de provincie en gemeente, voor kosten gemaakt ten behoeve van coördinatie en eerste opvang, voor zover deze niet reeds op een andere wijze voor vergoeding in aanmerking komen;
 - b. een gemeentelijke gezondheidsdienst en een geneeskundige hulpverleningsorganisatie ten behoeve van zorg aan ontheemden in de eerste opvang en opvang, voor zover deze niet reeds op een andere wijze voor vergoeding in aanmerking komen.
2. Een gemeente declareert de kosten, bedoeld in het eerste lid, onder a, bij het regionaal openbaar lichaam, dat deze kosten vervolgens opvoert in de aanvraag.
3. Een gemeentelijke gezondheidsdienst en de geneeskundige hulpverleningsorganisatie declareren de kosten, bedoeld in het eerste lid, onder b, bij het regionaal openbaar lichaam, dat deze kosten vervolgens opvoert in de aanvraag.
4. Er wordt geen specifieke uitkering krachtens deze regeling verstrekt voor:
 - a. kosten van jeugdgezondheidszorg;
 - b. kosten van activiteiten waarvoor op grond van de Wet op de omzetbelasting 1968 recht op aftrek van omzetbelasting bestaat, dan wel recht bestaat op compensatie op grond van de Wet op het btw-compensatiefonds.

Aan de colleges van de deelnemende gemeenten van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland

Datum 21 maart 2024
Ons kenmerk
Onderwerp Regionale coördinatie van de opvang van ontheemden uit Oekraïne

Geacht college,

Op dit moment vindt de opvang van ontheemden uit Oekraïne plaats op basis van noodwetgeving. De Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne (Tw Oek) gaat de huidige noodwetgeving vervangen. Met de inwerkingtreding van deze wet verschuift de wettelijke taak om te zorgen voor opvang en verzorging van ontheemden uit Oekraïne van de burgemeester naar het college van burgemeester en wethouders. In het BAK 2024 (Bestuurlijk afspraken kader ontheemden uit Oekraïne 2024) is afgesproken dat regionale coördinatie op operationeel niveau en de informatievoorziening binnen de provinciegrenzen plaatsvindt in de gemeentelijke samenwerkingsverbanden, minimaal op de schaal van de veiligheidsregio. Het college dient daartoe formeel een besluit te nemen.

Op 2 november 2023 heeft het AB VNOG reeds besloten in te stemmen met het advies “om het samenwerkingsverband ontheemden Oekraïne te organiseren op de schaal van het VNOG gebied en dat VNOG organisatie dit voor de 22 gemeenten faciliteert”.

Hiervoor dient echter nog een formeel verzoek te komen van de colleges van elk van de 22 gemeenten aan de VNOG.

Bijgaand vindt u een concept collegevoorstel dat u hiervoor in uw gemeente kunt gebruiken.

Voor een nadere inhoudelijke toelichting verwijs ik naar bijgevoegd collegevoorstel.

Procedure en tijdspad

Vriendelijk verzoeken wij u om op korte termijn een besluit te nemen, zodat de benodigde besluitvorming afgerond is voordat de betreffende wet- en regelgeving daadwerkelijk van kracht wordt.

Wij zien het volgende tijdspad voor ons

21 maart 2024	besluitvorming algemeen bestuur VNOG
22 maart 2024	toezending van het collegevoorstel aan de colleges van de deelnemende gemeenten van de VNOG
Tot 22 april	besluitvorming door de colleges van de deelnemende gemeenten
Voor 1 mei	Colleges stellen VNOG op de hoogte van het genomen besluit

Voor eventuele vragen kunt u contact opnemen met Bruno Goddijn, tel: 06 525 65 883.
(b.goddijn@vnog.nl).

We zien uw besluit met belangstelling tegemoet. U kunt dit mailen naar [bevolkingszorg-oekraine@vnog.nl](mailto:bevolkingszorg-<u>oekraine@vnog.nl</u>).

VNOG

A.J.M. Heerts, voorzitter